

Рішення разової спеціалізованої вченої ради ДФ 26.133.099
про присудження ступеня доктора філософії

Здобувача ступеня доктора філософії Погорецького Юрія Юрійовича 1980 року народження, громадянина України, освіта вища: у 2003 році закінчив Національну музичну академію України імені П. І. Чайковського здобувши кваліфікацію спеціаліста: концертного виконавця, артиста камерного ансамблю, артиста оркестру, викладача, виконав акредитовану освітньо-наукову програму «Музичне мистецтво».

Разова спеціалізована вчена рада ДФ 26.133.099 Київського столичного університету імені Бориса Грінченка виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації), місто Київ, 19 червня 2025 р. №396 у складі:

Голова разової спеціалізованої вченої ради:

ОЛЕКСЮК Ольга Миколаївна, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри музикознавства та музичної освіти Факультету музичного мистецтва і хореографії Київського столичного університету імені Бориса Грінченка.

Рецензенти:

ЛІГУС Ольга Марківна, кандидат мистецтвознавства, доцент, доцент кафедри музикознавства та музичної освіти Факультету музичного мистецтва і хореографії Київського столичного університету імені Бориса Грінченка;

БЕРЕНБЕЙН Інеса Самійлівна, кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри інструментально-виконавської майстерності Факультету музичного мистецтва і хореографії Київського столичного університету імені Бориса Грінченка.

Офіційні опоненти:

ЗАВ'ЯЛОВА Ольга Костянтинівна, доктор мистецтвознавства, професор, завідувач кафедри музикознавства та культурології Навчально-наукового інституту культури і мистецтв Сумського державного

педагогічного університету імені А. Г. Макаренка;

МЕЛЬНИК Алла Олексіївна, кандидат мистецтвознавства, доцент, завідувач кафедри оркестрових струнних інструментів Оркестрового факультету Харківського національного університету мистецтв імені І.П. Котляревського.

На засіданні 5 серпня 2025 року разова спеціалізована вчена рада ДФ 26.133.099 прийняла рішення про присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 02 Культура і мистецтво за спеціальністю 025 Музичне мистецтво на підставі прилюдного захисту дисертації «Віолончельне виконавство України другої половини ХХ – початку ХХІ ст.: тенденції та особливості розвитку».

Дисертацію виконано у Київському столичному університеті імені Бориса Грінченка виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації), місто Київ.

Науковий керівник: СВИРИДЕНКО Наталія Сергіївна, кандидат мистецтвознавства, доцент, народна артистка України, професор кафедри інструментально-виконавської майстерності Факультету музичного мистецтва і хореографії Київського столичного університету імені Бориса Грінченка.

Дисертацію подано у вигляді спеціально підготовленого рукопису. Дисертація Погорецького Ю. Ю. «Віолончельне виконавство України другої половини ХХ – початку ХХІ ст.: тенденції та особливості розвитку» поданого на здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань 02 Культура і мистецтво за спеціальністю 025 Музичне мистецтво є завершеною, самостійною роботою, що містить науково обґрунтовані результати, актуальність, наукову новизну, теоретичне та практичне значення і відповідає п.6-9 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 №44 (зі змінами), наказу Міністерства освіти і науки України від 12.01.2017 №40 «Про затвердження

Вимог до оформлення дисертації», затвердженого Міністерством юстиції України 03.02.2017 за №155/30023. Дисертація Погорецького Юрія Юрійовича та наукові публікації, у яких висвітлено наукові результати дисертації, виконано на належному науковому рівні з дотриманням академічної доброчесності. Погорецький Юрій Юрійович на високому рівні оволодів методологією наукової діяльності, набув теоретичних знань, відповідних умінь, навичок та компетентностей. Здобувач вільно володіє матеріалом.

Наукові результати дисертації висвітлено у 7 наукових публікаціях, із них 6 одноосібних: 3 статті (з них 1 у співавторстві) у наукових фахових виданнях, включених на дату опублікування до переліку фахових видань України; 4 публікаціях, в яких додатково відображені наукові результати дисертації.

1. Погорецький Ю. Ю. Модифікація віолончельного виконавства у сучасному векторі розвитку. // Слобожанські мистецькі студії : науковий журнал / Міністерство освіти і науки України, Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка. 2024. Вип. 3. С. 58-61. <https://doi.org/10.32782/art/2023.3.12>

2. Погорецький Ю. Ю. Новітні форми віолончельного виконавства. Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка, 2025, №85, том 2. С. 148-153. <https://doi.org/10.24919/2308-4863/85-2-22>

3. Погорецький Ю., Стародуб. І. Євроінтеграційні процеси у тенденціях розвитку сучасного музичного виконавства України. Наукові збірки Львівської національної музичної академії імені М. В. Лисенка, 2025, №53. С. 43-47. <https://doi.org/10.32782/2310-0583-2025-53-07>

У дискусії взяли участь члени разової спеціалізованої вченої ради та висловили зауваження:

Лігус Ольга Марківна, кандидат мистецтвознавства, доцент, доцент

кафедри музикознавства та музичної освіти Факультету музичного мистецтва і хореографії Київського університету імені Бориса Грінченка, зауваження:

1. У Другому розділі дисертації параграф 2.2 присвячений дослідженню взаємовпливів українського та західного віолончельного виконавства. І якщо характер західноєвропейських та загалом інонаціональних впливів на українську віолончельну практику автор переконливо пояснює, то суть зворотного процесу залишається не зовсім зрозумілою. Отже, хотілося б з'ясувати яким чином українські віолончелісти вплинули / впливають на розвиток західноєвропейського, а можливо й світового віолончельного мистецтва.

2. Назва Третього розділу «Новітні форми в українському віолончельному виконавстві другої половини ХХ – початку ХХІ ст.» передбачає розгляд віолончельних творів, які належать українській музичній культурі. Однак поряд із творами українських композиторів В. Польової та З. Алмаші дослідник аналізує композиції ізраїльтянина Б. Берлінера та італійця Дж. Солліми. Звідси й випливає питання: з чим пов'язано залучення до українського контексту творів двох зарубіжних композиторів?

3. Хоч дисертант справедливо відзначає інноваційний характер віолончельних партій у творах В. Польової та З. Алмаші, але, при цьому, не конкретизує в чому саме він виявляється. Тож було б цікаво дізнатися чи простежуються у цих творах обґрунтовані автором новітні форми віолончельного виконавства, зокрема й сучасні прийоми та розширені техніки гри, виокремлені у Другому розділі?

Беренбейн Інеса Самійлівна, кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри інструментально-виконавської майстерності Факультету музичного мистецтва і хореографії Київського столичного університету імені Бориса Грінченка, зауваження:

В третьому розділі своєї роботи проаналізована творчість Вікторії Польової, Золтана Алмаші, Джованні Солліми, Баруха Берлінера. Принагідно зауважено на жанрових барокових впливах на творчість згаданих композиторів:

1. В чому, на вашу думку, полягають ці впливи – це алюзія чи усвідомлена міфопоетична парадигма, яка відсилає нас до прадавніх форм усвідомлення світу, як циклічного часопростору?

2. Як ви вважаєте, трансплювання барокових тенденцій є характерною ознакою творчості українських митців чи це є виявом загальної тенденції сучасної творчості?

3. Чи є, на вашу думку, прояви «філософії самотності» в сучасній віолончельній творчості Вікторії Польової, Золтана Алмаші, Джованні Солліми, Баруха Берлінера?

4. Хто із сучасних митців-віолончелістів найбільше відповідає критеріям універсалізму?

Зав'ялова Ольга Костянтинівна, доктор мистецтвознавства, професор, завідувач кафедри музикознавства та культурології Навчально-наукового інституту культури і мистецтв Сумського державного педагогічного університету імені А. Г. Макаренка, зауваження:

1. На с. 2 зазначається, що в роботі «визначено перспективи подальшого розвитку українського віолончельного виконавства в умовах інтеграції до європейського музичного простору». На думку дисертанта, якою мірою віолончельне виконавство України інтегровано до європейського? І чи можна казати про зворотній процес інтеграції європейського віолончельного мистецтва до українського музичного простору? *Якщо так, то яким чином це відбувається?*

2. На с. 71 дисертаційного дослідження згадуються визначні приклади віолончельних сонат українських композиторів І. Карабиця, Ю. Іщенка, В. Сильвестрова. Разом з тим, у цей же період, що і сонатні твори

зазначених митців, були написані 3 віолончельні сонати Євгена Станковича, які не зазначені в роботі, хоча заслуговують на увагу вже тому, що композитор за першим фахом був віолончелістом. Чим це пояснюється? чи ці твори не досить визначні?

3. Вагому характеристику в роботі отримала діяльність дуету «Violoncellissimo» у складі Ольги Веселіної та Вадима Ларчікова (с. 72-75). Проте останні відомості про них на сторінці у Фейсбуці від 11 липня 2016 року. Як склалась подальша доля дуету? І чи є в Україні такого плану ансамблі у теперішній час? Зважаючи на відзначену в роботі євроінтеграцію, чи можна провести певні паралелі між «Violoncellissimo» і дуетом «2Cellos» хорватських віолончелістів Луки Шуліча та Стефана Хаузера?

Мельник Алла Олексіївна, кандидат мистецтвознавства, доцент, завідувачка кафедри оркестрових струнних інструментів Оркестрового факультету Харківського національного університету мистецтв імені І.П. Котляревського, зауваження:

Серед зауважень і запитань – дещо незвичною видається хронологічна побудова першого розділу. Від сучасності – до XVII – XVIII століть та «троїстих музик», і знову до сучасності.

1. На сторінці 65 дисертаційного дослідження Ви зазначаєте, що представникам Львівської віолончельної школи притаманне поєднання виконавської, педагогічної та композиторської діяльності. Тобто, Львівській віолончельній школі властивий універсалізм. Чи вбачаєте Ви в цьому певну закономірність, чи то є суто випадковим явищем?

2. На с. 85 зазначено, що Ребекка Сондерс у композиції "Solitude" радикально змінює одну зі струн віолончелі, що впливає на інтонаційні й динамічні характеристики інструменту. Чи не могли б Ви докладніше розповісти яким саме чином відбувається ця радикальна зміна?

Результати відкритого голосування:

«За» – 5 членів ради,

«Проти» – немає.

На підставі результатів відкритого голосування разова спеціалізована вчена рада ДФ 26.133.099 присуджує ПОГОРЕЦЬКОМУ Юрію Юрійовичу ступінь доктора філософії з галузі знань 02 Культура і мистецтво за спеціальністю 025 Музичне мистецтво.

Відеозапис трансляції захисту дисертації додається.

Голова разової спеціалізованої
вченої ради ДФ 26.133.099

Ольга ОЛЕКСЮК